ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2018/108 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 23ης Ιανουαρίου 2018

σχετικά με μέτρο έκτακτης ανάγκης υπό τη μορφή ενίσχυσης στους γεωργούς λόγω των πλημμυρών και των έντονων βροχοπτώσεων που έπληξαν ορισμένες περιοχές της Λιθουανίας, της Λετονίας, της Εσθονίας και της Φινλανδίας

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 221 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Μεταξύ Αυγούστου και Οκτωβρίου 2017, η Λιθουανία, η Λετονία, η Εσθονία και το νότιο τμήμα της Φινλανδίας αντιμετώπισαν έντονες βροχοπτώσεις με αποτέλεσμα να πλημμυρίσουν μεγάλες εκτάσεις αρόσιμης γης στο κράτος μέλος. Το σωρευτικό ύψος βροχοπτώσεων μεταξύ Αυγούστου και Οκτωβρίου 2017 ήταν πολύ μεγαλύτερο από τον μέσο όρο. Πρόκειται για πρωτοφανείς ασυνήθειες και παρατεταμένες βροχοπτώσεις. Επιπλέον, εξαιτίας της πρόωρης έναρξης του χειμώνα με χιονοπτώσεις και χαμηλές θερμοκρασίες, οι συνθήκες για σπορά κατέστησαν εξαιρετικά δυσμενείς. Κατά συνέπεια, μεγάλο μέρος της τρέχουσας και μελλοντικής χειμερινής σποράς για τη συγκομιδή της περιόδου εμπορίας 2018/2019 δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί.

(2) Η απορρέουσα μελλοντική απώλεια εισοδήματος για τους γεωργούς που διαθέτουν εκμεταλλεύσεις στις πληγείσες περιοχές, είτε πρόκειται για εκτάσεις απροσπέλαστες για σπορά είτε για εκτάσεις ήδη σπαρμένες οι οποίες απωλέσθησαν εξαιτίας των σοβαρών πλημμυρών, θα προκαλέσει σημαντική και έκτακτη ζημία στους πληγέντες γεωργούς στη Λιθουανία, τη Λετονία, την Εσθονία και τη Φινλανδία κατά τη συγκομιδή για την προσεχή περίοδο εμπορίας 2018/2019. Αυτό αποτελεί ειδικό πρόβλημα κατά την έννοια του άρθρου 221 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Το ειδικό αυτό πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη λήψη μέτρων δυνάμει του άρθρου 219 ή 220 του εν λόγω κανονισμού δεδομένου ότι δεν συνδέεται ειδικά με υφιστάμενη διατάραξη της αγοράς ή με συγκεκριμένη τρέχουσα απειλή ούτε με μέτρα που αποσκοπούν στην καταπολέμηση της εξάπλωσης επιζωοτιών ή με φαινόμενα απώλειας της εμπιστοσύνης των καταναλωτών λόγω ύπαρξης κινδύνων για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων ή των φυτών.

(3) Ως έκτακτο μέτρο, θα πρέπει να προβλεφθεί χρηματική αποζημίωση για επιλέξιμα εκτάρια στις πληγείσες περιοχές, προκειμένου να αντισταθμιστούν μελλοντικές οικονομικές ζημίες που συνδέονται με τη συγκομιδή για την προσεχή περίοδο εμπορίας 2018/2019.

(4) Από πλευράς σταθερότητας της αγοράς της Ένωσης, είναι προς το συμφέρον της Ένωσης τα μέτρα να ισχύσουν μόνο για τους γεωργούς που θα απολέσουν εισόδημα ως συνέπεια της απώλειας εκτάσεων για χειμερινή σπορά. Η ενίσχυση θα πρέπει επιπλέον να περιοριστεί στους γεωργούς που επλήγησαν περισσότερο. Θα πρέπει να θεωρούνται ότι επλήγησαν περισσότερο οι γεωργοί των οποίων το ποσοστό απώλειας εκτάσεων χειμερινής σποράς σε ένα κράτος μέλος ανέρχεται τουλάχιστον στο 30 % των συνολικών εκτάσεων χειμερινής σποράς που διαθέτουν στο εν λόγω κράτος μέλος. Επιπλέον, για την αποφυγή του κινδύνου υπεραποζημίωσης, η ενίσχυση ανά επιλέξιμο εκτάριο το οποίο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για χειμερινή σπορά λόγω των πλημμυρών θα πρέπει να είναι περιορισμένη. Για τον λόγο αυτό, η απόφαση των οικείων κρατών μελών σχετικά με το ποσό της ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το μέσο ποσό άμεσων ενισχύσεων ανά εκτάριο κατά το ημερολογιακό έτος 2017 στα εν λόγω κράτη μέλη. Το συνολικό ποσό της ενίσχυσης και το συνολικό κονδύλιο του προϋπολογισμού θα πρέπει να βασίζονται σε πληροφορίες από τα οικεία κράτη μέλη όσον αφορά τον αριθμό των εκταρίων που επλήγησαν από τις πλημμύρες και τις έντονες βροχοπτώσεις.

(5) Για να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος διπλής χρηματοδότησης, οι συναφείς απώλειες επιλέξιμων εκταρίων δεν θα πρέπει να έχουν ήδη αντισταθμιστεί με οποιεσδήποτε κρατικές ενισχύσεις ή ασφάλειες και η ενίσχυση θα πρέπει να περιορίζεται στα επιλέξιμα εκτάρια για τα οποία δεν έχει χορηγηθεί χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση για την ίδια ζημία με άλλον τρόπο.

(6) Θα πρέπει να επιτραπεί στα οικεία κράτη μέλη να παράσχουν πρόσθετη στήριξη, υπό τους όρους και εντός της προθεσμίας που ορίζονται από τον παρόντα κανονισμό.

(7) Ενίσχυση μπορεί να χορηγείται μόνο κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται σύμφωνα με τις μεθόδους και εντός των προθεσμιών που ορίζει η εθνική νομοθεσία των οικείων κρατών μελών.

([1]) ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671.

(8) Θα πρέπει να προβλεφθεί ότι οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, προβαίνουν σε όλους τους απαιτούμενους ελέγχους και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή. Ειδικότερα, οι εν λόγω έλεγχοι θα πρέπει να περιλαμβάνουν ελέγχους όσον αφορά την επιλεξιμότητα και την ορθότητα της αίτησης ενίσχυσης. Ο αριθμός των επιλέξιμων εκταρίων θα πρέπει να ελέγχεται με όλα τα κατάλληλα μέσα που διαθέτουν οι αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων ελέγχων.

(9) Το μέτρο έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να περιοριστεί σε μέγιστη περίοδο 12 μηνών που αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

(10) Για λόγους χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του μέτρου και έγκαιρης πληρωμής στους γεωργούς, θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από την Ένωση μόνον οι πληρωμές που θα έχουν πραγματοποιηθεί από τα οικεία κράτη μέλη στους δικαιούχους το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2018. Δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 907/2014 της Επιτροπής ([1]).

(11) Για να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να ελέγξει την αποτελεσματικότητα αυτού του μέτρου έκτακτης ανάγκης, τα οικεία κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του. Για να καταστεί δυνατή η διενέργεια δημοσιονομικού ελέγχου από την Ένωση, τα εν λόγω κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή την εκκαθάριση των πληρωμών.

(12) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Διατίθεται ενίσχυση της Ένωσης, εντός των ορίων των άρθρων 2 και 5, στους γεωργούς, των οποίων τα εκτάρια γης στη Λιθουανία, τη Λετονία, την Εσθονία και τη Φινλανδία δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για χειμερινή σπορά ή είχαν ήδη σπαρεί για τη συγκομιδή της περιόδου εμπορίας 2018/2019 και έχουν απολεσθεί, λόγω των έντονων βροχοπτώσεων και των πλημμυρών που σημειώθηκαν μεταξύ Αυγούστου και Οκτωβρίου 2017 στα εν λόγω κράτη μέλη, υπό τον όρο ότι:

α) τα εν λόγω εκτάρια γης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 30 % της συνολικής έκτασης που διαθέτει ο γεωργός για χειμερινή σπορά στο οικείο κράτος μέλος·

β) οι γεωργοί δεν έχουν επωφεληθεί, για την ίδια ζημία, από καμία κρατική ενίσχυση, ασφάλεια ή ενίσχυση χρηματοδοτούμενη με συνδρομή της Ένωσης, εξαιρουμένων εκείνων που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό.

2. Ο αριθμός των επιλέξιμων εκταρίων ανά γεωργό καθορίζεται από τα οικεία κράτη μέλη σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 2

1. Υπό τους όρους που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 4, κάθε οικείο κράτος μέλος αποφασίζει για το ποσό της ενίσχυσης ανά επιλέξιμο εκτάριο.

2. Η δαπάνη της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 1 δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των:

α) 9 120 000 EUR για τη Λιθουανία·

β) 3 460 000 EUR για τη Λετονία·

γ) 1 340 000 EUR για την Εσθονία·

δ) 1 080 000 EUR για τη Φινλανδία.

([1]) Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 907/2014 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του ευρώ (ΕΕ L 255 της 28.8.2014, σ. 18).

3. Επιτρέπεται στα οικεία κράτη μέλη να χορηγούν πρόσθετη στήριξη για τα επιλέξιμα εκτάρια όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 μέχρι ποσοστό 100 % κατ' ανώτατο όριο του ποσού που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Τα οικεία κράτη μέλη καταβάλλουν την πρόσθετη στήριξη το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2018.

4. Το άθροισμα της ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 και, κατά περίπτωση, της πρόσθετης στήριξης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου δεν υπερβαίνει, για κάθε κράτος μέλος, το ποσό των άμεσων ενισχύσεων, όπως υπολογίζεται με τη διαίρεση του εθνικού κονδυλίου που ορίζεται για το ημερολογιακό έτος 2017 για το εν λόγω κράτος μέλος στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]) διά του συνολικού αριθμού των επιλέξιμων εκταρίων που δηλώθηκαν κατά το ημερολογιακό έτος 2017 στο οικείο κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]).

Άρθρο 3

Η ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 1 καταβάλλεται βάσει αίτησης που υποβάλλεται από τους γεωργούς που διαθέτουν επιλέξιμα εκτάρια σύμφωνα με τις μεθόδους και εντός των προθεσμιών που ορίζονται από την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 4

Τα οικεία κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των διεξοδικών διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων σύμφωνα με τα άρθρα 58 και 59 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Ειδικότερα, πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, τα κράτη μέλη διενεργούν:

α) διοικητικούς ελέγχους όλων των αιτήσεων ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

   i) της επιλεξιμότητας του αιτούντος·

   ii) του αριθμού των επιλέξιμων εκταρίων σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 βάσει επιτόπιων στην εκμετάλλευση ελέγχων, ιστορικών αρχείων και του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 809/2014 της Επιτροπής ([3])·

   iii) της εξακρίβωσης ότι δεν έχει ληφθεί χρηματοδότηση από οποιονδήποτε επιλέξιμο αιτούντα από άλλες πηγές, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο β), όσον αφορά τα ίδια εκτάρια·

β) επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των αιτούντων.

Οι επιτόπιοι έλεγχοι καλύπτουν τουλάχιστον το 5 % της συνολικής ζητούμενης ενίσχυσης.

Άρθρο 5

1. Η δαπάνη σε σχέση με πληρωμές δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι επιλέξιμη για ενωσιακή χρηματοδότηση μόνο εάν οι εν λόγω πληρωμές στους δικαιούχους έχουν πραγματοποιηθεί το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2018.

2. Το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 907/2014 δεν εφαρμόζεται.

Άρθρο 6

1. Τα οικεία κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα που θα ληφθούν σύμφωνα με το άρθρο 4, το αργότερο 60 ημέρες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 608).

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 549).

([3]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 809/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2014, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση (ΕΕ L 227 της 31.7.2014, σ. 69).

2. Το αργότερο 15 μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα οικεία κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή λεπτομερή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η οποία περιλαμβάνει λεπτομέρειες όσον αφορά την εκτέλεση των μέτρων που έχουν ληφθεί και των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί σύμφωνα με το άρθρο 4.

3. Τα οικεία κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή την εκκαθάριση των πληρωμών.

Άρθρο 7

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την έβδομη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 23 Ιανουαρίου 2018.

Για την Επιτροπή

Ο Πρόεδρος

Jean-Claude JUNCKER